

UČEBNÝ PLÁN

Názov predmetu:	Hygiena 1		
Študijný program:	Verejné zdravotníctvo	Obdobie štúdia:	1. semester
Hodnotenie predmetu:	ZK	Záväznosť predmetu:	povinný
Rozsah výučby:	2 h. prednášky a 2 h. cvičenia / týždeň		spolu 56 hodín

Týždeň	Prednášky Ústav verejného zdravotníctva a hygieny, Šrobárova 2, ŠP3 11,45 -13,15 hod.	Cvičenia Ústav verejného zdravotníctva a hygieny, Šrobárova 2, ŠP3 13,30 -15,00 hod.
2. 21.9. 2026	Cvičenie SHMÚ, parametre hodnotené na SHMÚ. Sieť meracích pracovísk. Význam merania imisíí v životnom prostredí, meranie a hodnotenie meteorologických a fyzikálnych faktorov v ovzduší. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. Mgr. J. Roman	Cvičenie Biologické expozície a infekčné riziko v pracovnom prostredí. Sektor zdravotníctva, poľnohospodárskej výroby, veterinárneho lekárstva, infekčné riziká pracovníkov. Alergény v životnom a pracovnom prostredí. Monitoring peľovej situácie. Rozdelenie alergénov Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. Mgr. J. Roman
3. 28.9. 2026	Prednáška Úvod do výučby predmetu: učebné plány, priebeh výučby, podmienky pre udelenie zápočtov, požiadavky na skúšky, študijná literatúra, poučenie OBP. Hygiena – definícia, história, úlohy a ciele. Náplň „Hygieny“ ako vedného odboru. Rozdelenie hygieny, jej význam v prevencii a praxi, význam jednotlivých odborov v hygiene. Metodiky hodnotenia zdravotného stavu obyvateľstva. Celonárodné štatistiky, úmrtnosť, chorobnosť. Metódy klinické, laboratórne, laboratórne testy, funkčne testy, preventívne prehliadky. Mgr. J. Diabelková, PhD.	Prednáška Hygienická problematika znečisteného o vzdušia. Zdroje znečistenia, základné škodliviny a ich vplyv na zdravotný stav obyvateľstva. Doprava, priemysel, poľnohospodárstvo a prírodné živly. Ekologické autá. Mgr. J. Diabelková, PhD.
4. 5.10. 2026	Problematika tuhého odpadu, odstraňovanie tuhého odpadu, skládky odpadu, zdravotné riziká tuhého odpadu. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.	Azbest. Vlastnosti azbestu. Minerálne vlákna MMF (man made fibers). Pôvod azbestu, použitie azbestu v životnom a pracovnom prostredí, hodnotenie merania vlákniťých prachov. Chorobné stavy po expozícii azbestom. Preventívne opatrenia. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. Mgr. S. Miškárová
5. 12.10. 2026	Hygiena práce – expozície, rozdiely v expozíciách v životnom a pracovnom prostredí. Hygienické požiadavky a	Základy environmentálnej politiky EU – Green Deal. Mgr. Š. Leškanič, DrPH, MBA, LL.M.

UČEBNÝ PLÁN

	opatrenia proti pracovným rizikám. Hygienické požiadavky a opatrenia proti pracovným rizikám hluku a prachu. MVDr. Z. Sulínová, PhD.	
6. 19.10. 2026	Fyzikálne faktory ovzdušia (teplota, hluk, vlhkosť, prúdenie, atm. elektrina) a ich vplyv na organizmus človeka. Vplyv meteorologických faktorov na zdravie. Meteorotropizmus – bioklimatológia. Mikroklima, teplota o ostatné meteorologické vplyvy na zdravie. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.	Životné prostredie. zložky a faktory ŽP. Ekosystém, zložky životného prostredia, ochrana životného prostredia, organizácie vládne a mimovládne na ochranu životného prostredia. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. Mgr. A. Kováčiková
7. 26.10. 2026	Základy toxikológie. Účinky chemických látok. Lokálne, celkové, špecifické, nešpecifické, systémové účinky. Determinanty zdravia. Metódy hodnotenia zdravotného stavu obyvateľstva. Zákon č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Liečebno-preventívna I. II. III. starostlivosť – v teórii a praxi. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.	Zdravotný stav obyvateľov v mestách a vidieckych oblastiach, porovnanie, hodnotenie typu bývania. Zdravotne závadný a zdravotne nevhodný byt. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. Náplne práce jednotlivých odborov RÚVZ, preventívne programy riešené na RÚVZ. Preventívny a bežný hygienický dozor. Mgr. A. Kováčiková
8. 2.11. 2026	Litosféra – význam, vlastnosti, kontaminácia a zdravotné riziká, ochrana a prevencia. Chemické a infekčné riziko pochádzajúce z pôdy. Hodnotenie kvality pôdy. prof. Mgr. MUDr. E. Dorko, PhD., MPH, MBA	Strategické právomoci v oblasti ochrany životného prostredia – Ministerstvo životného prostredia, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. Mgr. Š. Leškanič, DrPH, MBA, LL.M.
9. 9.11. 2026	Hydrosféra – rozdelenie vôd, ich význam a funkcia. Pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov. Pitná voda jej charakteristika a hodnotenie jej kvality. Manažment vodných zdrojov. Štátna ochrana vodných zdrojov. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.	Hodnotenie a meranie mikroklimy, osvetlenia, príklady v praxi. Hygiena práce v praxi. Hygienická problematika zdravotníckych zariadení. Expozície zdravotníckych pracovníkov, fyzikálne, chemické, biologické, zmenená prevádzka. Ekologické autá. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. Mgr. A. Kováčiková
10. 16.11. 2026	Hygienická služba – RÚVZ – organizácia, úlohy a metódy práce jednotlivých odborov pri ochrane a tvorbe zdravých životných podmienok obyvateľstva. Zákony, hygienické predpisy. Hlavný hygienik a okresní hygienici. Pojmy primárna, sekundárna, terciárna prevencia. Opatrenia v primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencii. Mgr. J. Diabelková, PhD.	Príklady smogových situácií, hodnotenie spirometrických údajov u respondentov v závislosti na expozícii životnému prostrediu a návykom. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. Mgr. A. Ostafiichuk

UČEBNÝ PLÁN

11. 23.11. 2026	Fyziológia práce – ergonómia, adaptácia organizmu na prácu. Biorytmus, pracovná záťaž, únava, odpočinok. Druhy práce. Profesiogram a jeho využitie v praxi. Účinky na organizmus v pracovnom a životnom prostredí. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.	Voda, jej kvalita, chorobnosť spojená s pitnou a úžitkovou vodou. Pitná voda a dojčenský vek. Infekčné a chemické riziko z vody. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. MVDr. M. Hrubovčák Tejová, PhD.
12. 30.11. 2026	Zložky slnečného žiarenia - spektrum - UV, RTG gamma, infra., mikro., rádiové. Vplyv žiarení na ľudské telo, pozitívne a negatívne účinky. Referenčné hodnoty. Využitie žiarenia v zdravotníctve a na iných pracoviskách. Preventívne opatrenia. Mgr. A Houžvičková, PhD.	NEHAP – Akčný plán pre životné prostredie obyvateľov SR. Mgr. S. Miškárová
13. 7.12. 2026	PCB v životnom prostredí. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.	Preventívne celosvetové a slovenské programy. Zdravie pre všetkých, Program Zdravá škola, Zdravé mesto, Zdravé pracovisko. CINDI program, ich ciele a náplne. Monika program, framinghamská štúdia. Preventívne programy WHO. Možná praktická exkurzia podľa záznamníka klinickej praxe. MVDr. Z. Sulínová, PhD.
14. 14.12. 2026	Urbanizácia – funkčné členenie mesta, technická a občianska vybavenosť miest a vidieka, doprava, bývanie, administratíva kultúra, školstvo, šport a turistika. Význam zelene – pásma hygienickej ochrany. Problémy hygieny vo vzťahu k verejnému zdraviu. Problematika znečistenia životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda, pracovné prostredie, bývanie). prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.	Kontrola absolvovania, priebežný test vedomostí, zápis do AIS. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

1. 70% povinná účasť na prednáškach
2. aktívna účasť na praktických cvičeniach
3. ospravedlnená a nahradená neprítomnosť (max. 2 cvičenia)
4. vyučujúci určí spôsob náhrady (v zodpovedajúcej forme a rozsahu).

Forma absolvovania: Zápočtový písomný test.

Literatúra:

1. Ševčíková, L. a kol. Hygiena. Bratislava UK 2006, 328 s., ISBN 80 – 223-2103-6
2. Ághová L. a kol. Hygiena. Učebnica pre lekárske fakulty. Martin: Osveta, 1993, 268 s., ISBN 80-217-0515-9
3. Holéczyová, G., Čipáková, A., Dietzová, Z. Hygiena životného prostredia, Košice, 2011, 202 s.

Garant predmetu: *prof. MVDr. Tatiana Kimáková, PhD.*

Prednostka ÚVZaH: *prof. MUDr. Kvetoslava Rimárová, CSc.*